

PRÁVO EVROPSKÉ UNIE

Jednotný vnitřní trh

Masarykova univerzita 2017

Právo EU jako integrační nástroj

- **právo jako integrační nástroj** nadstátního prostředí
- **primární a sekundární právo** ES (EU)
- orientace ve smlouvách ES, EU, Lisabon
- **2 metody úpravy:**
  - samostatná unijní úprava (primární, nařízení) – paralelně s vnitrostát. právem
  - určování obsahu vnitrostátní úpravy (směrnice)
  - zajímají nás směrnice?

Sbližování práva v EU

Jednotný vnitřní trh

pramen: SFEU

Pojem jednotného vnitřního trhu - 1

- **4 základní svobody** – volný pohyb
  - zboží,
  - osob,
  - služeb,
  - kapitálu

Pojem jednotného vnitřního trhu - 2

- **společné politiky**
  - **základní (původní - již ve společném trhu)** – zemědělská, dopravní, společná obchodní, sociální, (soutěžní)
  - **novější (Maastricht – až v jednotném vnitřním trhu)** –
    - vízová, azylová a přistěhovalecká,
    - hospodářská a měnová,
    - fiskální (daně)
    - ochrana spotřebitele,
    - hospodářská a sociální soudržnost,
    - ochrana životního prostředí,
    - rozvojová spolupráce aj.

Společný trh x jednotný vnitřní trh

- **přechod** od společného trhu k jednotnému vnitřnímu trhu (vyšší stupeň): cca 1993
- **právní nástroje**: Jednotný evropský akt 1986, Maastrichtská smlouva
- q1 a q2 rozšíření 4 základních **svobod**
- Maastricht: zavedení **nových společných politik**, perspektiva jednotné měny

Sbližování (harmonizace) práva

- Právní režim EU tvoří:
  - vlastní **předpisy EU** – primární právo, nařízení platné ve všech členských státech
  - právní předpisy **členských států** přizpůsobené (modifikované) podle směrnic = **výsledek sbližování práva**
    - předěl: 1986 – JEA (kvalifikovaná většina)

Postupy při harmonizaci

- Čl. 113: Rada zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem a Hospodářským a sociálním výborem jednomyslně přijme ustanovení k harmonizaci právních předpisů týkajících se daní z obratu, spotřebních daní a jiných **nepřímých daní** v rozsahu, ...
- ** Čl. 114: **Evropský parlament a Rada** řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem přijímají opatření ke sblížení ustanovení právních a správních předpisů členských států, **jejichž účelem je vytvoření a fungování vnitřního trhu.**
- *Nevztahuje se na ustanovení o daních, ustanovení týkající se volného pohybu osob, ani na ustanovení týkající se práv a zájmů zaměstnanců.*
- **4. Pokládá-li členský stát po přijetí harmonizačních opatření za nezbytné ponechat si vlastní vnitrostátní předpisy ze závažných důvodů uvedených v článku 36 nebo vnitrostátní předpisy týkající se ochrany životního nebo pracovního prostředí, oznámí je Komisi spolu s důvody pro jejich ponechání.**
- 5. Pokládá-li členský stát po přijetí harmonizačních opatření za nezbytné **zavést** vnitrostátní předpisy, opírající se o nové vědecké poznatky k ochraně životního prostředí nebo pracovního prostředí, z důvodu zvláštního problému, který se objeví v tomto členském státě po přijetí harmonizačních opatření, oznámí zamýšlené předpisy Komisi spolu s důvody pro jejich zavedení.
- **6. Komise ... dotyčné vnitrostátní právní předpisy schválí nebo zamítne poté, co prověří, zda neslouží jako prostředek svévolné diskriminace nebo zastřeného omezování obchodu mezi členskými státy a nenarušují fungování vnitřního trhu.**
- ** Čl. 115: Aniž je dotčen článek 114, Rada **zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem** a Hospodářským a sociálním výborem jednomyslně přijímá směrnice o sblížení právních a správních předpisů členských států, **kteří mají přímý vliv na vytváření nebo fungování vnitřního trhu.**

Čtyři základní svobody

volný pohyb:

1. **zboží** (volný obchod)
2. **osob** (práce, podnikání, 0)
3. **služeb**
4. **kapitálu** (platby, investice)

Volný pohyb zboží

- **Překážky obchodu k odstranění:**
- - fiskální
  - cla a jiné dávky, daňová diskrim.
- - jiné (administrativní)
  - množstevní omezení, zákazy dovozu a vývozu

Administrativní překážky.

Kvantitativní omezení dovozu a opatření s rovnocenným účinkem 1

- Čl. 34 – chybí definice (vymezení)
- **Dassonville (8/74)**: jakékoli opatření státu, které znamená
  - přímé nebo nepřímé
  - skutečné nebo potencionální omezení pohybu zboží

Kvantitativní omezení dovozu a opatření s rovnocenným účinkem 2

- Neadekvátní šíře „dassonvillské“ definice
- **Cassis de Dijon (120/78)**: odůvodněná omezení:
  - kategorické požadavky (vitální zájmy) státu uznávané komunitárním právem
  - proporcionalita a nezbytnost jejich uplatnění

Kvantitativní omezení dovozu a opatření s rovnocenným účinkem 3

- další narušení „dassonvillské“ definice
- **Keck a Mithouard (C-267,268/91):**
- nediskriminační marketingové metody přípustné
- faktická opatření členského státu, nečinnost (**jahody**)

Kvantitativní omezení dovozu a opatření s rovnocenným účinkem: **dovolené výjimky (čl. 36)**

- ochrana veřejné mravnosti
- ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti
- ochrana života a zdraví
- ochrana kulturního bohatství
- ochrana práv k duševnímu vlastnictví
- **obecná podmínka: není svévolná diskriminace ani skryté omezování obchodu**

Metodika určování přípustnosti opatření:

- výjimka podle čl. 36:
  - **ANO** – opatření přípustné
  - **NE** – pokračování k judikatuře ESD
- výjimka obsažená v judikatuře k čl. 34:
  - **ANO** – opatření přípustné
  - **NE** – opatření definitivně nepřípustné

Volný pohyb služeb

- Poskytování služby v jiném členském státě
- Zákaz diskriminace podle státní příslušnosti
- Nesystematičnost a nahodilost činnosti
- Směrnice o službách: podmínky poskytování služeb

Volný pohyb služeb

Pojem služby

- samostatná výdělečná činnost
- poskytovaná za úplatu
- nejde o pohyb zboží, osob ani kapitálu
- dočasné nebo jednorázové poskytování

Právo usazování x volný pohyb služeb

- právo usazování = podnikání
- volný pohyb právnických osob
- zákaz diskriminace
- zákaz omezení také při zřizování zastoupení, poboček, dceřiných společností
- zahrnuje také přístup k samostatně výdělečným činnostem, jejich výkon
- zřizování a provozování podniků

Právo usazování

- většinou se jedná o pobočku, organizační složku společnosti se sídlem v jiném členském státě
- je-li založena dceřiná společnost, je to usazení (podnikání) = působí „doma“

Právo usazování x volný pohyb služeb

- **odlišení služeb od práva usazování:**
- dočasné nebo jednorázové poskytování
- přeshraniční element – kdo se přemísťuje:
  - poskytovatel
  - příjemce
  - služba samotná

Podnikání = trvalost služba = dočasnost

- Služba je poskytována dočasně, jednorázově nebo příležitostně
- včetně např. velkých stavebních zakázek
- soustavná (trvalá) činnost: podnikání (nikoli služba) – jiný právní režim
- omezení: stejná jako u volného pohybu osob

Směrnice 2006/123 o službách na vnitřním trhu

- právo místa poskytování služby (země původu: strašák pro staré členy)
- odstranění určitých bariér
- protekcionismus zůstává
- vysílání pracovníků: zaměstnavatel vyše vlastní pracovníky na vlastní účet na základě smlouvy s příjemcem (zedníci)

Směrnice 2006/123 o službách na vnitřním trhu

- mírná vylepšení:
  - povolení k výkonu: zjednodušené předkládání dokumentů
  - jednotná kontaktní místa
  - žádost nevyřízena ve lhůtě: „tichý souhlas“
  - informace o poskytovateli služby příjemcům
  - ČR: implementace zákonem (prosinec 2009)

Pokračování: politiky EU